

PARADA 05
OS XOGOS DO NENO PEPE

OS XOGOS DO NENO PEPE. PRESENTACIÓN

A esta aldea chámanlle “O Vilariño dos Cregos”, porque nas tres casas que ten chegou a haber ata **nove cregos ó mesmo tempo**. Dous deles fundaron en 1792 esta capela e nela o neno Pepe axudaba á misa como monaguillo.

Naquel tempo a **vida social** e a diversión estaban moi ligadas ás romaxes e ós eventos relixiosos, algo que en Galicia aínda pasa moito. Fostes algunha vez a unha romaxe? Case todas teñen un motivo relixioso aínda que ó final sexa unha excusa para xuntarse cos amigos, xantar e bailar.

Naquel tempo os **nenos divertíanse co que tiñan**, que non era moito máis que a imaxinación, unhas pedras ou cordas. Nós preguntámoslles ós nosos avós como xogaban eles e ímoslos probar agora algúns deses xogos para ver se seguen sendo tan divertidos como cando eles eran cativos.

MATERIAIS

- Pau para facer o limbo
- Corda coa chave de bascuas
- Xiz para pintar os campos do “tirasoga”
- Pano para a Pita Cega
- Sacos sobre os que sentar as cebolas

NOTAS DA ACTIVIDADE:

- Faremos tres xogos. O da Pita Cega é a alternativa ó de arrincar cebolas se chove.
- En tódolos xogos limitar moi ben o espazo, senón poden prolongarse moito
- Posibilidade de ter unha alfombra para xogar a arrincar cebolas
- Se o prado está en mal estado, facer os xogos na estrada.
- Os grupos que vaian rematando o roteiro serán mandados á capela, así que é posible ter espectadores que poden animar ó equipo que estea cos xogos.

A CADEA

No Buriz celébrase a **romaxe do Carmio**, coñecida como *a dos quintos*. Os **quintos** son os homes que eran mandados a facer o servizo militar. Así que imos xogar a pillar en cadea. O que apanda ter que **ir pillando collido da man** dos que xa estean pillados. Cando haxa máis de catro na cadea pódese dividir e non se pode saír da zona marcada.

E quen apanda? Para ir á mili había que ter unha altura e como ós máis altos cústalles agacharse, a proba é **pasar polo limbó**. O que non pase na segunda ronda apanda.

ARRINCAR CEBOLAS

Outra romaxe de Guitiriz é a da **Pastoriza**, na igrexa de San Alberte. A ela acudía quen tiña **problemas de fala** a beber da fonte para sanar. No seguinte xogo hai que estar ben calados. Esta romaxe faise a finais de agosto, así que vai apandar quen nacera máis preto do **20 de agosto**.

O xogo chámase *arrincar cebolas*. Poñédevos en fila cos máis altos detrás e sentádevos no chan agarrados pola cintura. Agora sodes cebolas e tedes que evitar que vos arrinquen. Tedes que estar caladas, **se falades pasades a arrincar**. Se vos levantan tamén axudades ó arrincador.

TIRASOGA

Díaz Castro menciona nos seus poemas a **romaxe de Bascuas**. Na igrexa de Bascuas gárdase unha chave que din que ten o poder de **curar a rabia** nos animais e nas persoas. Para iso quentábase a chave e púñase na fronte dos cans ou onde a persoa fora mordida. A rabia, por certo, xa está erradicada.

Imos competir por esa **chave** co *tirasoga*. Consiste en levar a corda cada un para o seu lado. Gañará o que leve a chave por detrás da súa liña. Faremos **dous grupos**, dun lado os que teñan can e doutro os que non (*despois equilibranse*)

PITA CEGA *(alternativa ás cebolas se chove)*

Outra romaxe de Guitiriz é a da **Pastoriza**, na igrexa de Santo Alberte. A ela acudía quen tiña **problemas de fala** a beber da fonte para sandar. No seguinte xogo hai que estar ben calados. Esta romaxe faise a finais de agosto, así que apanda quen nacese máis preto do **20 de agosto** e que será a *Pita Cega*.

Vendámoslle os ollos e rodeámola facendo un círculo moi calados. A *Pita Cega* ten que **coller a alguén e dicir quen é**. Se o identifica, cambian postos. Eu ireino mareando:

- Pita cega, que perdiches?
- Unha agulla e un dedal
- Pois dá tres voltas e as atoparás

OS XOGOS DO NENO PEPE. CONCLUSIÓN

NOTAS DA ACTIVIDADE:

- Recoller todo o material do xogo

Coñecedes **máis xogos tradicionais** á parte destes? Aquí en Gutiriz xogábase cos zancos, á petanca, ás bólas ou á mariola. Podedes preguntar na casa se eles xogaban a algún destes xogos e practicalos no voso centro. Despois se nos mandades unha foto, publicarémola.

De todas maneiras na época na que creceu Díaz Castro non todo era xogar para os nenos. Tiñan que axudar moito nos **labores do campo** e algúns deles tamén ían á escola. Descubriredes máis sobre o seu mundo nas seguintes paradas.

Se xa rematastes o roteiro agardamos a que cheguen tódolos grupos para facer a despedida (*poden agardar repetindo algún dos xogos co resto de grupos*)